

En undersökning om de trognas andliga renhet med anledning av Kristi ord: Nu ären I rena etc. Joh. 15:3

Sedan Kristus i de närmaste föregående orden, v.2, hade sagt, att den goda grenen rensas, på det den må bära mera frukt, tillägger han i v. 3: Redan nu ären I rena för det ords skull, som jag har talat till eder. Detta är ju ett ganska besynnerligt språk, mörkt och dunkelt, i synnerhet för dem, som icke leva i tron på den härliga sak, det innehåller. Tänk, huru gåtligt det låter: rena för ett ords skull. Vad kan det betyda? - »rena genom ett ord?» Och nu äro dessa ord därjämte mycket viktiga; ty först äro de vår högtlovade Herres och Frälsares egna ord - och hans ord hava alltid något att betyda; och för det andra, handla de om en så dyrbar och närgående fråga, nämligen om vår andliga renhet inför Gud, utan vilken ingen kan varda frälst - ty att det är en andlig renhet, som här omtalas, märker jag därav, att den kommer blott av hans ord: »rena för det ords skull, som jag har talat till eder.» Och det är en renhet, som den evige domaren själv erkänner; ty det är Herren själv, som talar detta. Och det han kallar renhet, det måste i himmelen och på jorden gälla för renhet. Vi kunna eljest aldrig vara trygga på att det, vi anse för renhet, också av honom erkännes därför - vi måste höra det av hans egen mun.

Allt beror därpå, att han gillar mig; ty »Gud är den, som rättfärdigar», Gud är den, som skall döma oss. Och om jag har en renhet, som Gud själv erkänner, då gör det ingenting, om jag och alla människor se idel orenhet hos mig; såsom den himmelska rösten svarade Petrus i Joppe: »Vad Gud har renat, må ej du anse oheligt» (Apg. 10:15). Jag vill därför forska efter, vad Kristus här kunde mena, så torde jag upptäcka någon synnerlig tröstekälla. Tänk, om det finnes något sådant förhållande, varigenom jag är inför Gud alldeles ren och syndfri, och jag vet det icke! Tänk, om det finnes något hemlighetsfullt förhållande, varigenom Gud är alldeles nöjd med mig, ser mig alldeles oskyldig, helig och täck, mitt under det jag själv ser mig alldeles odrägligt oren, syndig och vederstygglig! O, huru gott det skulle göra mitt hjärta, om jag visste mig inför Gud vara ren, oskyldig och honom behaglig! Vi vilja därför forska över dessa gåtlika ord.

Det första, vi märka, är, såsom nyss sades, att Herren talar om en andlig renhet, en renhet inför Gud; ty icke kan det falla någon in, att denne Herren mitt inuti ett djupt andligt tal skulle tala om någon blott utvärtes, kyrklig eller ock kroppslig renhet - så mycket mindre som han säger, att de hade sin renhet blott genom hans ord. Nog märka vi således, att han talar om en andlig renhet. Men huru skall då denna renhet förstås? Huru voro nu dessa lärjungar inför Kristus rena genom hans ord? Vi veta, att skriften omtalar blott två slag av andlig renhet. Den ena är den av Gud i oss verkade hjärtats renhet, varom talas t.ex. i Apg. 15: 9: »Han renade deras hjärtan genom tron» - och vilken renhet således är en i oss inneboende.

Den andra åter är en genom ett offer vunnen befrielse från synden, varigenom jag är frikänd från min synd eller rättfärdigad, varom Johannes talar, då han säger: »Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss från all synd» - och vilken renhet i gamla testamentet förebildades genom försoningsoffren, då översteprästen över offerdjurets huvud uppräknade och på detta sätt överflyttade israelitens synder, varefter offret dödades. Så säger Jesaja om Kristus: »Herren kastade allas våra synder uppå honom.» Och så säger Johannes: »Se, Guds Lamm, som borttager världens synd.» Men även denna renhet från synderna erhålla vi genom ordet, såsom aposteln säger: »Han har renat henne i vattnets bad, genom ordet.»

Vi skola nu undersöka, huru dessa båda slag av renhet äro beskaffade, och vilketdera Kristus här kan hava åsyftat. Som många mena, att de väckta och troende äro alltför benägna att trösta sig med den tillräknade rättfärdigheten i Kristus, och de själva även frukta, att de torde blott vilja trösta sig med denna, med förbiseende av den renhet, som bör verkas i oss, så skola vi något noggrannare undersöka, huru med denna senare förhåller sig.

Det har varit mycken tvist emellan åtskilliga andliga om denna inneboende, av Guds Ande i oss verkade renhet. Somliga mena, att ju högre de spänna bågen i denna fråga, desto bättre göra de, och hava velat påstå, att kristna skulle genom mycken tro och bön och helgelsenit bliva av Gud så renade, att de omsider skulle vara alldeles syndfria; andra åter vilja nästan icke veta av någon inneboende renhet, utan tala om kristna, såsom om de vore för övrigt alldeles lika de oomvända, blott med den skillnad, att de tro på Kristus och igenom tron hava hans rättfärdighet. Att dessa senare fara vilse, är lätt bevisat blott med några få tydliga ord i skriften, såsom det nyss anförda: »Han renade deras hjärtan genom tron.» - Märk, »deras hjärtan» - där talas icke om skuldens avplaning, utan om hjärtat. Och åter säger Herren: »Jag skall stänka över eder rent vatten, och I skolen varda rena. Ifrån alla edra orenheter och ifrån alla edra avgudar skall jag göra eder rena. Och jag skall giva eder ett nytt hjärta, och en ny anda skall jag ingiva i edert bröst, och jag skall borttaga stenhjärtat utur eder kropp och giva eder ett hjärta av kött» - d. ä. ett mjukt, böjligt hjärta. - »Jag skall ingiva min Ande i edert bröst o. s. v. (Hes. 36:25-27). Där talar Herren uttryckligen om ett nytt, rent hjärta.

Och äntligen säger aposteln: »De köttsliga äro köttsligt sinnade, men de andliga äro andligt sinnade» (Rom. 8:5). Där säger han ju uttryckligt, att det är en bestämd skillnad mellan de köttsliga och de andliga uti deras sinne. Vi finna således, att det är en villfarelse, om någon menar, att de kristna i sig själva icke hava någon renhet, som skiljer dem ifrån de otrogna. Och det är en mycket grov och farlig villfarelse, som skulle giva rum för all köttslig förvändning av det kristna livet. Nej, de trogna hava visserligen ett nytt, rent hjärta, en ny, helig anda. Men då kommer den motsatta sidan och säger: »Hava de ett rent hjärta, så finns ju ingen orenhet eller synd hos dem kvar; ty Kristus säger, att det är från hjärtat, som allt ont utgår - »från hjärtat utgå onda tankar» m.m., och är nu hjärtat rent, så kunna ju icke ens onda tankar finnas hos dem. »Ty icke kan synden ligga i kroppen», säga de, »utan i hjärtat. Då nu detta är rent, så är hos dem intet orent.»

Här fara även de vilse, såsom man gör, då man icke blivit rätt driven och övad att intränga i skriftens mening. Här fordras blott att något noggrannare skilja mellan hjärta och hjärta. Vad är det nya, rena hjärtat annat än den heliga, villiga anden (Matt. 26:41), Kristi Ande i oss, som strider emot köttet (Gal. 5:17)? Då köttet icke betecknar kroppen, icke heller någon viss oren lusta, utan allt det, som är fött av köttet (Joh. 3:6) eller den fördärvade naturen, som vi genom den naturliga födelsen hava i arv från Adam - även detta invärtes andliga onda, som är källan till allt ont - detta gamla hjärta, ur vilket utgå onda tankar, lustar och begärelser.

Nu säges ingenstades i den heliga skrift, att köttet hos helgonen är heligt, utan tvärt om, att det så strider emot Anden hos de troende, »att de icke göra vad de vilja» (Gal. 5; Rom. 7); och därför säger samme apostel, att »de, som tillhöra Kristus, hava korsfäst sitt kött tillika med lustarna och begärelserna» (Gal. 5:24). Märk, han talar ju om dem, som tillhöra Kristus, och säger icke, att de äro rena från lustar och begärelser, utan säger tvärt om, att de hava sådana, och att deras kött är så ont, att det måste oavlåtligen korsfästas - och detta säger han om dem, som tillhöra Kristus.

Men så säga de, som strida för en kristens syndfrihet: »Endast det är synd, som jag frivilligt gör emot ett tydligt Guds bud; vad vi icke göra med full frihet är icke synd.» Nu, efter denna förklaring på synd, medgiva vi gärna, att en troende kristen kan i en viss mening vara syndfri; ty vi veta, att en troende icke »självviljande» (Heb. 10:26), icke frivilligt gör emot ett uppenbart Guds bud; utan om han gör något, som i sig själv är synd, så sker det antingen av ett oklart förstånd därom eller av en hastig överraskning av fienden eller ock av en andlig våldföring av den väldiga frestelsen, såsom då Petrus förnekade sin Herre.

Om en sådan sållningens stund säger ock Paulus: »Jag vet icke, vad jag gör, ty vad jag vill, det gör jag icke, utan vad jag hatar, det gör jag» (Rom. 7:15). Och så måste vi förstå det, då mellan Paulus och Barnabas blev en så skarp »förbittring», att de skildes åt (Apg. 15:39), och då Petrus i översteprästens hus tre gånger förnekade sin Herre, och då han sedan i Antiokia skrymtade, så att Paulus måste uppenbarligen straffa honom (Gal. 2:11,14).

Paulus säger ock: »Men om jag nu gör det jag icke vill, så är det numera icke jag, som gör det, utan synden, som bor i mig» (Rom. 7:20). På detta sätt taget är det väl sant, att en kristen, eller hans nya jag, »icke syndar», såsom Johannes ock säger (1 Joh. 3:6-9, att »var och en, som är född av Gud, gör icke synd» - synden är icke hans gärning, utan hans lidande - men med allt detta har ingen apostel sagt, att vi äro i oss själva syndfria, utan Johannes säger uttryckligt: »Om vi säga, att vi icke hava synd, så bedraga vi oss själva, och sanningen är icke i oss.» Nej, hela vår natur är så genomträngd av synden, att vi icke ens märka, när vi synda; den gamla orenligheten vidlåder allt vad vi göra, tänka eller tala, även när vi vilja göra det goda.

Säger skriften, att »all människans rättfärdighet är såsom ett fläckat kläde», så få vi ock erfara, att orenligheten genomträngt varje tråd i det klädet. Till exempel, att vi icke så beständigt tro vår Gud, som vi borde; att vi icke så älska honom av allt vårt hjärta och alla våra krafter, som vi skulle; att tankarna flyga ut på många onyttiga ting; att vi icke bedja så andäktigt och varmt, icke betrakta Guds ord med den lust och flit, som vi borde; vidare, att våra sinnen hastigt röras av otålighet, vrede, egenkärlek, högmod eller av orena begärelser; äntligen att vi icke så allvarligt nitälska för Guds ära och människors frälsning, som vi borde - allt detta är ju icke annat än synd och orenlighet.

Härtill komma ännu de egentliga frestelseiderna, då Kristus för vårt högmodiga hjärtas skull måste låta oss, såsom Petrus, »sällas av satan», då vi så gripas av frestelser, att vi icke känna annat, än att fienden helt och hållet har oss i sitt våld och ingen helig ande förnimmes, varvid nådebarnen så jämra och kvida, som om de vore helt förlorade. Detta är ju de största helgons erfarenhet, såsom vi tillräckligen finna av Davids klagopsalmer och av Pauli suckan efter förlossningen från »denna dödens kropp».

Och likväl, huru rent är icke deras nya hjärta, deras andliga sinne, mitt under allt detta! Hör deras kvidande, deras självförebåelse, deras böner! Skåda deras tårar, deras knäfall, deras kamp! Ja, då det är som allra svårast, nämligen när de icke förnimma den rena viljan, det heliga, allvarliga hatet till synden, utan klaga, att de älska sin synd - märk ändå, vad blott den klagan, att de icke hata synden, egentligen innebär! - Den ande, som klagar däröver, är icke den ren och helig? Och märk, vilken skillnad från de köttsliga, vilka äro så alldeles nöjda med sig mitt i sitt syndaväsende och blott söka att kunna försvara, ursäkt och behålla sin synd! Således, de troende äro visserligen till sinnet rena, så att synden är deras bittraste plåga, tuktan och straff, så att de i detta tillstånd av självanklagelse och sorg mer behöva medlidande och tröst, än förebråelse och straff; och allt, som skriften talar straffande och hotande, är därför icke ämnat åt dessa självanklagande själar, utan endast åt de säkra andar, som med sina synder ännu äro uppblåsta, då de hellre skulle sörja (se 1 Kor. 5:2), »ty om vi rätt dömde oss själva», säger aposteln i 1 Kor. 11:31, »så vorde vi icke dömda». Och så snart korintierna ångrade sig, så var det idel tröst och hugsvalelse i hans ord till dem. Se 2 Kor. 7. Ett sådant avseende fäster skriften vid det rena sinnet.

Nu är det sant, Kristi lärjungar hade visst också ett sådant rent sinne genom Kristi ord även den aftonen, då han sade: »Nu ären I rena» etc. - det se vi på Petrus, då han gick ut och grät bitterligen, när han hade fallit och förnekat sin Herre, ja, det se vi av hela hans historia, att icke var han den, som ville förneka sin Herre, Ijuga och förbanna sig - därför kunde dessa orden: »Redan nu ären I rena», visserligen även tydas på deras rena sinne. Men det är en omständighet, av vilken vi med skäl sluta, att Kristus ändå talar om en annan renhet. Det är den omständigheten, att han förut på samma afton sade alldeles detsamma om dem, att de voro rena, men sade det då i ett sammanhang, som bestämt visar, vad han åsyftade, nämligen den höga, fullkomliga renheten, som består inför själva Guds dom - den som vi hava genom tron i hans blod.

Det var nämligen, då han tvådde lärjungarnas fötter (Joh. 13) och därvid sade: »Den, som har badat, behöver icke mer än två fötterna utan han är hel och hållen ren; och I ären rena, dock icke alla.» Varvid Johannes anmärker: »ty han visste, vem som skulle förråda honom, därför sade han: I ären icke alla rena». Se nu här, av detta evangelists tillägg märka vi först, att han talar om en andlig renhet, vilken icke den falske Judas kunde hava - vi märka, att han med hela fottvagningen och talet om tvagning åter är inne i sitt egna sköna bildspråk och talar om vår andliga renhet inför Gud - utom dess att vi även utan denna hans uteslutning av förrädaren

hade väl kunnat förstå, att Kristus icke bekymrade sig om deras fötters renhet, allra minst nu i den högtidliga avskedsstunden. Således, han talar om andlig renhet. Vad betyder då fötterna och deras tvagning annat än, såsom Luther säger, »vandringen och dess rening»? Och då ser jag i hela sammanställningen av hans tal något kostligt. Han uttrycker detta förhållande: »Det är blott eder vandring, som är oren - blott eder egen rättfärdighet, levernets rättfärdighet - den bör ideligen renas; men I haven därunder en annan renhet, som är fullkomlig; I ären förut tvagna på ett sådant sätt, att ingen totaltvagning mer behöves, I ären helt rena.» Betänk ännu en gång Herrens egna ord: »Den, som har badat, behöver icke mer än två fötterna - utan han är hel och hållen ren - och I ären rena - dock icke alla.»

Herren skiljer således å ena sidan mellan deras egna fötters, deras vandels renhet, och antyder om denna, att den behöver städse förnyas, och å andra sidan en renhet, som de hade genom ett annat bad, varigenom de voro helt rena. Och nu se vi, att då han säger, att de äro rena, så talar han om denna senare fullkomliga renheten. Det kunde man ock förstå, då det är han, som talar, vilken nu gick att utgjuta sitt blod till världens försoning, och hade nyss förut på aftonen sagt: »Mitt blod varder utgjutet till syndernas förlåtelse» (Matt. 26:28). Ja, att vi ett ögonblick kunna sätta i fråga, vad Herren här åsyftar, kommer egentligen därav, att vi icke med vårt hjärta och våra betraktelser äro rätt inne i Guds stora frälsningsråd och i Kristi sinne.

Om vi blott betänkte, vad Kristus förehade uti sitt hjärta, ja, om vi kunde besinna, vad som i himmelen är det enda stora, nämligen att Gud utgav sin enfödde Son till en försoning för världens synder, och om vi kunde besinna, huru han genom en hel lång världsålder av fyratusen år med otaliga, blodiga försoningsoffer och reningar, bestänkningar och tvagningar fortfarit att måla för sitt folks ögon ett kommande försoningsoffer och världens rening från synderna genom dess blod, så skulle vi icke ett ögonblick kunna tänka, att Kristus själv skulle nu tala om någon annan renhet hos sina lärjungar än denna.

Om vi vore i himmelen och där såge och kände, vad som utgör hela den saliga skarans enda ämne för beundran och lovsång, huru den vitklädda skaran med alla änglar hava blott en enda evigt ny sång att sjunga inför tronen, nämligen om »Lammet, som köpt oss åt Gud med sitt blod» - och att hela förklaringen av deras lyckliga lott är den, att de hava tvagit sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod - om vi förnumme, huru för Guds ögon och hjärta ingenting är stort och ingenting gällande för syndare mer än ett, att hans egen, enfödde Son på jorden utgjutit sitt blod till deras synders förlåtelse, då skulle vi icke ett ögonblick sätta i fråga, vad försonaren själv menade i den stund, då han gick till sitt blods utgjutande och sade: »den, som har badat, är hel och hållen ren», helt ren, alldeles ren.

Ja, om vi blott varit med Kristus på det heliga berget och lyssnat på de himmelska gästerna, Moses och Elias, och hört dem tala med honom endast om »hans bortgång, som han skulle fullborda i Jerusalem» (Luk. 9:31), så skulle vi förstå, att man i himmelen icke skattar något annat stort. Och om vi blott levde i tron och vore rätt inne i denna försoning, så skulle vi själva kunnat ana, vad Moses och Elias hade att tala om, utan att evangelisten sagt oss det. Vår uppfattning av Kristi ord beror således av, huru nära våra egna tankar äro till hans tankar och sinne.

Men nu behöva vi dessutom här icke föreställa oss, vad Herren åsyftade, utan hava redan av hans eget tal märkt det, såsom nyss är visat, då han så uttryckligen skilde mellan en tvåfaldig renhet. Då nu härtill kommer det förhållandet, att hela tankegången är densamma på båda ställena, där Kristus talar om deras renhet, nämligen att han först talar om en bristfällig renhet och behovet av en fortfarande rensning, och sedan om en fullkomlig renhet, som de på samma gång ägde: »Redan nu ären I rena» - ty vid fottvagningen antyder han först, att de hade behov av en beständig rening under vandringen, och talar därefter om den fullkomliga renheten; och likaså här, i Johannes 15:e kap., har han i näst föregående ord talat om den goda grenens rensning, att den må bära mera frukt, och så talar han genast om en renhet, som de redan hade: »Redan nu ären I rena» - så märka vi, att det är samma sak, han omtalar.

Ty när densamme Herren talar på samma sätt, blott med två bilder, så förstå vi, att han talar om samma sak. Och slutligen vilja vi anmärka, att Kristus aldrig plägade berömma vår inneboende renhet och starkhet, utan

plågade tvärt om varna för att se på denna och glädjas åt en enskild nåd, såsom vi samma afton se, att då Petrus försäkrade om sin synnerliga trohet och starkhet, Herren genast förutsäger honom hans fall, för att nedslå denna tröst; och en annan gång, då lärjungarna med glädje omtalade sin erhållna kraft att utdriva onda andar, varnade han genast: »Glädjens icke däröver, att andarna äro eder underdåniga, utan glädjens, att edra namn äro skrivna i himmelen.» Blott den oförskyllda frälsningen, den för varje syndare gemensamma nåden fingo de glädja sig åt. Och då han ännu en annan gång framställer, huru en man tackade Gud, icke sig, utan Gud, att han var frommare än andra syndare, så är detta en farisé - och Publiken som slår sig för sitt bröst och blyges, han går rättfärdigad hem.

Vi kunna av alla dessa ställen märka, huru Kristus i dessa frågor var sinnad. Ja, här finna vi, att den anden, som vill mycket förnöja sig av Guds kraft uti oss, hellre än över försoningens nåd, icke så väl överensstämmer med Kristi sinne, som den motsatta, vilken hos sig själv känner idel uselhet och har all sin tröst endast i Kristus. Han vill själv med sitt dyra blod vara vår renhet och vår tröst.

Men vi återvända till vår fråga. Av allt detta kunna vi nu förstå, vad Kristus menade, då han sade: »Redan nu ären I rena.» - Och se nu, vilken märkvärdig antydning, då han säger: »för det ords skull» - eller genom det ord - »som jag har talat till eder». På det förra stället sade han: »genom en tvagning» - här säger han: »genom mitt ord». Vem ser icke nu, vad Kristus åsyftar? Det är samme Herre, som i det stora apostlaupdraget sade: »Den där tror och bliver döpt, han skall varda frälst.» Det är samme Herre, om vilken hans apostel sade: »Han har renat församlingen i vattnets bad, genom ordet» (Ef. 5: 26). Vi hava ju således här de två med- len, varigenom vi varda renade i Kristi blod. Ja, på detta sätt har Gud uppenbarat sitt råd om vår rening från synden. Nu hava vi nog förklarat; nu behöves blott betraktelse och tro. Gud give oss därtill sin nåd!

Se nu här, huru Kristus stadfäster hela skriftens stora huvudlära, att vi »genom tron varda rättfärdiga inför Gud». Paulus säger: »Tron kommer av predikan»; och här säger Kristus: »I ären rena» »genom mitt ord». I haven icke gjort mer, än att I haven hört mitt ord, och så har tron uppgått i edra hjärtan, och så ären I rena. Och detta säger Kristus själv, som skall döma på den yttersta dagen. O, det kan fröjda en människa innerst i själen, att Herren själv talat sådana ord: »Rena genom mitt ord.» Icke en enda gärning nämner han, utan endast sitt ord. Blott genom det voro de rena, emedan detta hade verkat tron. Då hela skriften binder all frälsning blott vid det korta ordet tron, vilja vi nu samla all vår uppmärksamhet blott vid den enda punkten: Huru kommer man till tron? Och vad är tron? Varje väckt och frälsningssökande själ har till slut i denna punkt allt sitt bekymmer, och all dess frälsning beror på denna fråga.

Hör då, vad Kristus säger: »Genom mitt ord.» Så säger Herrens Ande: »Hören, att eder själ må leva» (Jes. 55). Endast: »hören!» Tron kommer av hörandet. Tron kommer icke av sig själv. Det är alla väcktas förvillelse och skada, att de blott tänka och tänka och ideligen tänka, men icke höra, vad Gud säger. På detta sätt uppkommer icke tron, icke heller genom att blott önska och vänta på den helige Ande, icke heller genom att arbeta på sitt hjärta för att bringa det till tro. Nej, Kristus säger »genom mitt ord». Stanna och hör, huru Gud talar, tag Gud på orden och lita därpå, att han icke ljuger, det må synas, huru illa det kan med din förtjänst, eller din eländiga bättring, och kännas huru litet det kan i ditt hjärta. Kan du blott taga Gud på orden och med hjärtats tro omfatta hans vittnesbörd om Kristus, så har du ock med detsamma hela Frälsaren, och allt vad han förvärvat. Märk, huru kostligt aposteln Paulus talat därom i Rom. 10:6-8: »Rättfärdigheten av tro säger så: 'Säg icke i ditt hjärta: vem skall fara upp till himmelen?' det är att hämta Kristus ned, 'eller vem skall fara ned i avgrunden?' det är att hämta Kristus upp från de döda. Men vad säger hon då? 'Ordet är dig nära i din mun och i ditt hjärta.' Detta är ordet om tron, vilket vi predika. Ty om du med din mun bekänner Jesus såsom Herre och tror i ditt hjärta, att Gud har uppväckt honom från de döda, så varder du frälst.»

Hör en sådan lärdom! Se icke hit eller dit efter Kristus, vill aposteln säga, speja icke omkring i ovissa rymder, i ett dunkelt oändligt fjärran! Vad säger skriften? Ordet är dig nära. Hör! du har ordet - ordet om tron! - Ja, men Kristus? Hörer du icke: Du har ordet! Tag ordet, så har du Kristus. »Säg icke i ditt hjärta: vem skall fara upp till

himmelen? d. ä. att hämta Kristus ned. Eller vem skall fara ned i avgrunden» o. s. v. Du tycker, att Kristus är så långt borta, likasom han vore i himmelen eller i avgrunden, du vet icke, var han är, eller huru och när han skall bliva din. Du sträcker dig i ett obestämt fjärran efter honom. Det behöver du icke, säger aposteln. Ordet är dig nära, ordet om tron. Omfattar du det ordet, så omfattar du Kristus. Ty i samma stund ordet om Kristus får rum i ditt hjärta, i samma stund har du ock Kristus med all hans förtjänst, ja, allt vad det ordet innehåller. Så mycket betyder tron. Och så mycket betyder det ordet: Redan nu ären I rena för mitt ords skull. Blott genom mitt tal ären I rena. På detta sätt frälsar oss tron. Gud ger dig ett ord, du omfattar det, och på stunden har du vad det ordet innehöll och lovade.

Det var detta, som Kristus oupphörligen ville lära oss, då han gick omkring och hjälpte alla, endast med ord. Han sade ett ord, de trodde det ordet, och genast skedde det. Särdeles lärorikt är exemplet av konungsmannen i Joh. 4:46–54. Hans son ligger för döden; då går han bort till Jesus och beder honom komma och bota hans son; men Jesus började med att straffa otron och säger: »Om I icke sen tecken och under, tron I icke.» Likväl upprepade konungsmannen sin begäran. Men nej, Kristus gick icke med honom.

Men vad gjorde han i stället? Han gav honom ett ord och sade: »Gå, din son lever. Och mannen trodde ordet och gick.» Men han var så långt ifrån sitt hem, att han först andra dagen mötte de tjänare, som voro utsända för att båda honom: »din son lever». Och då han utfrågade stunden, när det blev bättre med honom, fann han, att det var just den stund, då Jesus sade: Gå, din son lever - således just den stund, då han med tron omfattade ordet. Men se här, vad det är att »vandra i tron».

Mannen fick ingenting att se; icke gick Kristus med honom, icke heller fick han något läkemedel att bära och se på; han fick alldeles intet, som kunde ses eller kännas, fick endast ett ord, och med det ordet allena gick han till andra dagen och fick under den långa natten åtnöja sig blott med ordet; därefter fick han vittnesbörd igenom tjänarna.

Se nu här: på detta sätt skola ock vi åtnöjas med ett enda ord av denne Herren, vandra i tron och se alls intet av dess uppfyllelse; men vi skola veta, att där hemma är nu allt väl, i vårt rätta hem i himmelen, för Guds ögon är vår själ ren och frisk; ja, även om vi måste vandra under mörker och natt i vår själ, när vi ändå hålla oss vid hans ord, så skola vi dock en gång, i det eviga ljusets dag, när vi hemkommit, få se det med ögonen, att det verkligen var, såsom ordet lovade. Sådant ville den himmelska vältaligheten i dessa Kristi ord: »Redan nu ären I rena för mitt ords skull», lära oss. Han ville alltid rikta våra ögon på sitt ord.

Detta är övermåttan viktigt att djupt inpräglade i sitt hjärta; ty det är alldeles obegripligt, vilka långvariga och utpinande kval det kostar mången själ att komma ifrån sina känslor och fatta denna hemlighet, att vi måste begynna med att blott omfatta ett ord av Kristus och lita därpå. Man vill oupphörligen känna något i sitt hjärta och erhålla en märkbar erfarenhet av Andens liv, innan man skall tro. Men sådant kan icke ske oss, förrän vi först omfattat ordet, såsom nu är visat.

Men huru kan jag då veta, att det hör mig till? säger du. Kristus har dött för alla, och ordet talar till alla, men icke äro därför alla frälsta. Herren sade ock själv: »I ären icke rena alla.» Svar: Giv endast akt på ordet! Endast ordet av Guds mun skall även giva dig denna visshet. Tron är av predikan, och »den, som tror, har vittnesbörd i sig själv». Och att icke alla varda frälsta, kommer just därav, att de icke tro. Hade Judas trott Kristi ord, så hade ock han blivit ren och frälst; men han trodde blott sina egna tankar och djävulens ingivelser och föraktade det, som Kristus sade honom. Således, giv akt på ordet, huru Gud talar, då ser du, vilka han dömer saliga och tvärt om. Du kan ju med ögonen se, vad skriften menar med den saliggörande tron, nämligen icke ett sovande på en gammal kunskap, utan en arm, nödställd syndares omfattande av nådetillsägelsen.

Du ser ju det i alla exempel på dem, som blevo frälsta. Synden och Guds dom förskräckte dem, men ordet om Kristus drog dem till hans fötter, och då sade han: »Din tro har frälst dig.» Jag kan ju då med ögonen se, vilken som varder frälst! Att få sin tröst i nådetillsägelsen och sedan under alla anfäkningar av synden och lagen oupphörligen hämta tröst av samma tillsägelse, det är tro. En sådan tro binder själen vid Kristus och hans ord,

så att hon icke kan leva det förutan. Tron är av predikan. Har du din tro ur vädret, ur ingenting, ur hjärtat, ur dina egna tankar, så att icke ordet behöves därtill, då är det icke tro utan en köttslig säkerhet; därför har Kristus här så fint sagt endast: »genom mitt ord». Han ville icke ens nämna tron, utan endast sitt ord, för att fästa all vår uppmärksamhet endast på ordet, och att vi skulle veta, att vi icke frälsas genom en tro, som växer ur hjärtat och egna tankar, utan endast genom den, som uppkommer av hans ord. Således, är du i bekymmer över dina synder eller ditt hjärtas ondska, köld, hårdhet, säkerhet och all ogudaktighet, och du blivit till skam på allt eget arbete och nu får höra ordet om Kristus, och detta intager ditt hjärta och verkar någon tröst, längtan, hopp - se, då är detta en tro, som gör dig ren och frälst.

Kristus säger: »Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son.» Nu är ock du en av världen. Således är ock Kristus given åt dig. Får detta rum i hjärtat, så att det tröstar och intager din själ, då finns ju där tro. Då säger åter Kristus: »På det var och en, som tror på honom, icke må förgås utan hava evigt liv.» Tror du det ordet, så har du full visshet, att du, du, icke skall förgås, utan hava evigt liv. På detta sätt måste tron stå på ordet och har då på stunden allt vad ordet innehåller och lovar.

Ja, tag här till ett exempel just dem, om vilka Kristus sade dessa orden: »Redan nu ären I rena.» Du har här hans eget vittnesbörd om några, som ännu voro på jorden, och vilka du kan likasom med ögonen skåda i deras historia - du får således i dem se, hurudana de äro, vilka Herren själv kallar rena. Det var alla de elva lärjungarna, som voro trogna. Hans uppriktiga vänner och lärjungar voro de; all judarnes fiendskap och alla hans bud om försakelse avvände dem icke ifrån honom. De trodde på honom, icke blott, att han var »Kristus, den levande Gudens Son» (Matt. 16:16), utan ock, att de hade hans nåd, huru dunkelt de än eljest förstodo honom. Genom denna tro voro de vida skilda från världen, de levde och dog för sin mästare såsom hans egna.

Men jämte detta rena sinne se vi den fördärvade naturen hos dem utbryta i mångahanda skröpligheter under deras vandring. Ja, på samma afton, som Kristus kallade dem rena, förutsade han ock, huru de skulle »alla taga anstöt av honom» och Petrus tre gånger förneka honom. Och likväl tillade han, att Petrus var i tron: »Jag har bett för dig, att din tro icke må varda om intet.» Och »redan nu ären I rena!» Här ser du, huru de voro beskaffade, vilka Herren kallade rena. Är du ännu en världens vän, då hjälper ingen fromhet; du måste vara hans lärjunge, »vara hans egen, bliva och leva under honom i hans rike». Kan du för världens gunst eller ogunst, eller för läran om försakelse och köttets dödande ännu tillbakahållas från en hel förening med Kristus och hans sak, så har du icke den rätta bättringen och tron. Men har det blivit dig så, att du frågar efter intet, blott du vore hans och finge med visshet tro det, då gör all din skröplighet intet hinder för din benådning; då har du ånger nog, bättring nog, tro blott hans ord, hans nådetillsägelser, och allt är väl. Du är i honom ren.

Korteligen, om du blivit en sådan, som, dagligen missnöjd med dig själv, rensad och straffad, likväl för all din uselhet tror på honom, hänger vid honom och hans ord, då är du i honom ren, all ren. »Men», säger du, »jag känner helt annat, känner en oändlig orenlighet i hela mitt inre, allehanda synder framträda oupphörligt; och vad som är allra värst, jag känner stundom kärlek till någon viss synd och känner icke, att jag då rätt hatar den eller har en ren vilja att bliva den kvitt.» Svar: detta låter icke väl, och likväl är det icke till döds. Att du känner all orenlighet hos dig, det vittnar blott, att Anden straffar allt vad i köttet är. Och »i mitt kött bor intet gott». Och att du tycker dig älska vissa synder, det är icke underligt. Huru kan man förnimma frestelser, onda lustar och begärelser (sådana känna ju de, »som tillhöra Kristus», (Gal. 5:24), huru kan jag förnimma detta frestelser och lustar annorlunda, än såsom kärlek till de synderna? Tänk på detta! Men om du är en kristen, så skall du ock veta med dig, att du även hatar dessa synder. »Vad är detta? Kan jag både älska och hata samma synd? Det är ju emot vartannat!» Ja, det är rätt. Det är alltid »emot vartannat» hos en kristen. Köttet och anden, »de äro emot varandra, på det att I icke mån göra vad I viljen» (Gal. 5). Att du icke har en »ren vilja» att bliva en synd kvitt, det bevisar, att du har på en gång både kärlek till synden och hat till densamma - det förra i köttet, det senare efter anden. En kristen är icke idel ande utan ock kött; en kristens liv är ett delat och sönderslitet liv under den dagliga striden; därför känna vi icke den rena viljan ensam, utan känna den bedrövlige blandningen av kött och ande. De oerfarna, självgjorda helgonen förstå inte av detta förhållande, utan detta är för dem ett

mörkt och farligt tal; men se du på Davids jämmer och Paulus suckan efter förlossning från dödens kropp, blott för den mäktiga lagen i lemmarna, och vet, att det är just denna strid, som allra mest vittnar om det rena sinnet. Att du hatar och fördömer just din syndakärlek, d. ä. dina lustar och begärelser, att du hatar mest de synder, som du mest älskar, detta är det viktigaste tecknet på det rena sinnet.

De köttsliga äro köttsligt sinnade, men de andliga äro andligt sinnade. Mången otrogen kan hata de synder, som han icke själv älskar, men att hata just den synd, som jag själv efter köttet mest älskar, det vittnar om det rena sinnet. Och jag menar, att den stund lärjungarna trätte om vem som vore ypperst, den stunden kände de icke hat till egenkärleken. Men sedan de återkommit till sitt eget egentliga sinne, då hava de visserligen hatat den. Den ena stunden sade Petrus: »Jag känner icke människan», den andra stunden grät han bitterligen däröver.

Korteligen, ser du så på ditt inneboende syndafördärv, att detta alldeles övrröstar Kristi ord om renheten i hans blod, så stanna då ännu och giv akt på, hurudana lärjungarna voro just samma afton, då Kristus kallade dem rena. Här är hela styrkan i vår text. Detta vill jag aldrig upphöra att betänka. Betänk, att han kallar dem rena, han som har ögon såsom en eldslåga och skall sist döma levande och döda. Han kallar dem rena samma stund, som han förutsäger deras svagheter, och samma afton, som de så svårligen försyndade sig; då de gingo ut med sin bedrövade Herre till Getsemane, uppstod en tvist emellan dem om vilken som vore ypperst; sedan, då han svettades blod, då förmådde de icke vaka med honom, huru han än bad dem därom; då han fångslades, då flydde de; då han avgav en god bekännelse, förnekade Petrus sin Herre.

Och märk! om dessa sade dock Herren: »Nu ären I rena för det ords skull, som jag har talat till eder.» O, detta vill jag aldrig förgäta. Här ser jag dock med ögonen, vad den stora försoningen innebar. Här ser jag med ögonen, vad det är, detta som utgör hela evangelii huvudlära, nämligen att vi varda rättfärdiga av tron. Här ser jag det stora allvaret i den förkunnelsen, att »Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss från all synd». Det är ju alldeles orimligt för allt förnuft, att så orena varelser skola på samma gång vara för Gud rena; men då börjar jag ana, att Kristi blod lär gälla något mer för Guds ögon än för våra - gälla något mer i himmelen än för oss på jorden. Vi här nere se det icke och akta det icke, men för Gud lär det vara högt aktat, att hans Son på jorden utgjutit sitt blod. Ack, vore vi däruppe och såge i det sanna ljuset, vad Guds Son gäller, och huru mycket vi gälla emot honom, då skulle vi se oss och alla människor så små som ett grand i viktskålen emot den store, oändlige Herren, som gav sig själv hel och hållen till vår försoning; då skulle vi säga: Alla våra uselheter, i sig själva så svåra, äro dock emot honom och hans blod ett intet; därför kunde han helt väl säga: »Den som har badat, han är hel och hållen ren, ja, hel och hållen ren.» Och, Gudi lov, däruppe inför Gud är det så.

Den som har badat, han är hel och hållen ren, på samma gång han här nere suckar över all orenlighet och själv ser sig helt oren. Gudi lov! mitt under all uselhet äro vi för Gud rena, oskyldiga och täcka. Det hava vi att tacka Kristus för. Och det har han själv sagt. Om jag icke förstår allt uti orsakerna och sättet för den renhet, han omtalar, så ser jag åtminstone, att han dock själv sagt om sådana, som ännu gick här nere med sitt köttets orenhet, att de voro alldeles rena. Jag ser åtminstone, att de voro för honom täcka såsom älskliga barn. Och han har samma afton sagt, att det, som gällde dem, också gällde alla, som genom deras ord skulle tro på honom (Joh. 17:20). Då vill jag studera på denna hemlighet och aldrig glömma: Herren Kristus själv, den ende jag behöver fråga, han själv sade: »Nu ären I rena genom ett bad och genom mitt tal.» Amen.

– C-O Rosenius

(Trettonde årgången, år 1854)

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com